

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **B. I., s.r.o.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenému A., s.r.o. so sídlom v B., IČO: X., proti povinnému **J. K.**, bývajúcemu v S., o vymoženie 1 414,08 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 2 Er 499/2010, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 19. júla 2011 sp. zn. 6 CoE 32/2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** uznesenie Krajského súdu v Prešove z 19. júla 2011 sp. zn. 6 CoE 32/2011 a uznesenie Okresného súdu Kežmarok z 19. novembra 2010 č.k. 2 Er 499/2010-11 a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Stály rozhodcovský súd pri Rozhodcovskej, arbitrážnej a mediačnej, a.s., so sídlom v Bratislave (ďalej len „rozhodcovský súd“) rozhodcovským rozsudkom z 30. novembra 2011 sp. zn. B 1208385 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“) uložil povinnému povinnosť zaplatiť oprávnenému 1 414,08 € s príslušenstvom a tiež náhradu trov rozhodcovského konania.

Na základe rozhodcovského rozsudku podal oprávnený súdnej exekútorke návrh na vykonanie exekúcie. Následne súdna exekútorka požiadala Okresný súd Kežmarok o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Kežmarok uznesením z 19. novembra 2010 č.k. 2 Er 499/2010-11 exekučné konanie zastavil. Rozhodol tiež o trovách exekučného konania. V odôvodnení uznesenia uviedol, že exekučné konanie zastavil podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z.z.“), lebo v rozhodcovskom rozsudku uvádzaná rozhodcovská doložka je neprijateľnou (neplatnou) podmienkou. Táto

doložka zakladá značnú nerovnováhu práv a povinností zmluvných strán v neprospech povinného. S ohľadom na splnutie doložky s ostatnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve dospel exekučný súd k záveru, že doložka nebola individuálne dojednaná a spotrebiteľ nemal inú možnosť, len túto zmluvu buď ako celok akceptovať alebo odmietnuť.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Prešove uznesením z 19. júla 2011 sp. zn. 6 CoE 32/2011 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne. Aj odvolací súd dospel k záveru, že medzi oprávneným a povinným bola uzatvorená spotrebiteľská zmluva, ktorá obsahuje tiež neprijateľnú (neplatnú) zmluvnú podmienku – rozhodcovskú doložku. Z pohľadu exekučného konania teda absentuje základný predpoklad exekúcie, a to právoplatné a vykonateľné rozhodnutie (exekučný titul).

Uznesenie odvolacieho súdu napadol oprávnený dovolaním, v ktorom navrhol, aby dovolací súd zmenil uznesenie odvolacieho súdu tak, že poverí súdneho exekútora vykonaním exekúcie v zmysle exekútorom podanej žiadosti o udelenia poverenia na vykonanie exekúcie, alebo aby zrušil uznesenia súdov prvého a druhého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania zakladá podľa jeho názoru skutočnosť, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.), že súdy rozhodli o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky bez toho, že bol podaný návrh na začatie konania (§ 237 písm. e/ O.s.p.) a v konaní mu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Tvrdil, že rozhodcovský rozsudok tvorí prekážku veci právoplatne rozhodnutej, že súdom nepatrí, aby z úradnej povinnosti bez návrhu na začatie konania rozhodovali o (ne)prijateľnosti rozhodcovskej doložky a že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že nesprávnym zastavením exekúcie mu bolo odopreté právo na exekúciu vykonateľného rozhodnutia. Namietal tiež, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa neho bola rozhodcovská doložka s povinným dojednaná v súlade s právnymi predpismi platnými v čase uzavretia zmluvy.

Povinný sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241

ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadol oprávnený dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Dovolanie oprávneného preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania oprávneného by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu

odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až c/ a g/ O.s.p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

1. Oprávnený namieta, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.). So zreteľom na to dovolací súd osobitne skúmal, či v konaní nedošlo k tejto oprávneným tvrdenej procesnej vade.

Doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný (§ 159 ods. 1 O.s.p.). Len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova (§ 159 ods. 3 O.s.p.). Ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku (§ 167 ods. 2 O.s.p.).

Prekážka rozsúdenej veci (*res iudicata*) patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania musí viesť k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva vtedy, ak má byť v novom konaní prejednaná tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb.

Vzhľadom na podstatu argumentácie oprávneného, ktorou odôvodňoval procesnú prípustnosť jeho mimoriadneho opravného prostriedku, bolo v dovolacom konaní potrebné posúdiť opodstatnenosť tvrdenia, že súdy znovu prejednali vec, o ktorej už bolo právoplatne rozhodnuté.

V danom prípade súdy rozhodli v štádiu exekučného konania, v ktorom súd posudzuje splnenie procesných predpokladov, za ktorých sa súdnemu exekútorovi udeľuje poverenie na vykonanie exekúcie (§ 44 Exekučného poriadku). Zo spisu nevyplýva, že by o rovnakej žiadosti toho istého súdneho exekútora na udelenie poverenia na vykonanie identickej exekúcie týkajúcej sa rovnakých účastníkov bolo už prv rozhodnuté. To vedie k záveru, že uvedená námietka oprávneného je neopodstatnená.

Oprávnený zrejme dostatočne nerozlišuje „vec“, o ktorú išlo vo vyššie uvedenom rozhodcovskom konaní, a „vec“, o ktorú ide v preskúmanom exekučnom konaní. Prehliada tiež, že ak by bola jeho námietka o existencii predmetnej vady skutočne opodstatnená, v konečnom dôsledky by muselo byť exekučné konanie zastavené.

2. Oprávnený v dovolaní tvrdí, že v konaní došlo tiež k procesnej vade v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p., ktorú vyvodzoval z toho, že súdy rozhodli o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky bez toho, aby bol podaný návrh na začatie konanie.

Ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p. dopadá na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania – nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu. O prípad neexistencie návrhu na začatie konania ale ide len vtedy, ak chýba návrh ako procesný úkon, ktorým sa začína konanie. V predmetnom exekučnom konaní nejde o prípad, že by exekučný súd konal a rozhodoval bez toho, aby bol podaný návrh na začatie konania.

Exekučné konanie sa začína na návrh (§ 36 ods. 1 O.s.p.).

Obsah spisu potvrdzuje, že oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie (č.l. 2 spisu). Jeho dovolacia námietka, že v konaní došlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p., nemá preto žiadne opodstatnenie.

3. Podľa názoru oprávneného mu v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

V danom prípade oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie a súdna exekútorka požiadala súd, aby ju poveril vykonaním navrhovanej exekúcie. Zákonu zodpovedajúcim postupom súdu v danej procesnej situácii v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku bolo: I. preskúmanie žiadosti súdnej exekútorke o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrhu na vykonanie exekúcie a exekučného titulu a II. rozhodnutie o žiadosti súdnej

exekútorke vychádzajúce z výsledkov uskutočneného preskúmania. Uvedené ustanovenie predpokladá, že ak exekučný súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, poverí exekútora vykonaním exekúcie, a že v opačnom prípade zamietne žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

V danej veci ale exekučný súd takto nepostupoval a bez rozhodnutia o žiadosti súdnej exekútorke o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie exekučné konanie zastavil podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z.; odvolací súd jeho postup považoval za správny a odvolaním napadnuté uznesenie o zastavení exekučného konania potvrdil. Týmto postupom súdov bola oprávnenému odňatá možnosť realizovať tie procesné oprávnenia, ktoré zodpovedajú štádiu exekučného konania, do ktorého sa toto konanie dostalo na základe procesných úkonov oprávneného a súdnej exekútorke. K uvedenému záveru dospel dovolací súd z nasledovných dôvodov:

Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví a/ z dôvodov uvedených v osobitnom predpise, b/ ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/ alebo c/ ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b/ alebo c/.

Citované ustanovenie § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. (týkajúce sa prípadov zastavenia výkonu rozhodnutia alebo exekučného konania iba na návrh) v konaní o výkon rozhodnutia dopadá na procesnú situáciu, ktorej predchádzalo nariadenie výkonu rozhodcovského rozsudku [v ktorej už bol výkon rozhodnutia nariadený uznesením súdu (viď „proti ktorému bol nariadený výkon“)]. Z logiky veci a z toho, že predmetné ustanovenie inak nerobí rozdiely medzi konaním o výkon rozhodnutia a exekúciou vykonávanou podľa Exekučného poriadku, možno dospieť k záveru, že aj s dopadom na exekučné konanie sa ustanovenie § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. vzťahuje na procesnú situáciu, v ktorej

exekučné konanie po podaní návrhu na vykonanie exekúcie pokročilo ďalej do štádia, v ktorom už bolo rozhodnuté o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Z ustanovenia § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. možno vyvodit', že toto ustanovenie sa týka rovnakej procesnej situácie; odlišnosťou je, že so zreteľom na podstatu dôvodov uvedených v tomto ustanovení súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastavuje výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu.

Vyššie uvedené možno pre účely preskúmvanej veci uzavrieť konštatovaním, že zastavenie exekučného konania podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. neprichádza do úvahy pred rozhodnutím exekučného súdu o poverení súdneho exekútora vykonaním exekúcie (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Zo spisu vyplýva, že v danom prípade súd prvého stupňa ako aj odvolací súd neprípustne „preskočili“ postup podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a že exekučné konanie zastavili podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. v procesnej situácii, v ktorej neboli dané procesné predpoklady pre tento postup. Pokiaľ súd prvého stupňa dospel k záveru, že rozhodcovský rozsudok nie je vykonateľný exekučný titul (pozn.: správnosť tohto záveru nebola v dovolacom konaní posudzovaná), mal žiadosť súdnej exekútorky o udelenie poverenia zamietnuť (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), a nie konanie zastaviť podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z.

So zreteľom na uvedený nesprávny postup súdov nižších stupňov dospel dovolací súd k záveru, že v exekučnom konaní došlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorá zakladá nielen prípustnosť dovolania podľa uvedeného ustanovenia, ale tiež jeho opodstatnenosť.

4. Vzhľadom na výskyt procesnej vady konania uvedenej v § 237 O.s.p. (viď 3.) zrušil dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. So zreteľom na zrušenie týchto uznesení (z procesného dôvodu), nemohol dovolací súd pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti námietky dovolateľa, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. mája 2012

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková